

natuurpunt oost-brabant

regionale vereniging natuur en landschap

juli, augustus, september 2019
driemaandelijks tijdschrift • 3

NATUUR EN LANDSCHAP

V.u.: Hugo Abts, Leuvensestraat 6, 3010 Leuven

Dag van de Molenberg
Betekom, zaterdag 21 september 2019

Karwieselie, Weterbeek Bierbeek.

Foto Jules Robijns

3 N&L in actie

- 3 *Natuur als hefboom voor klimaatbeleid. Nood aan krachtig beleid, ook door de provincie.*

5 Vlinders

- 5 *Droge zomers spelen vlinders parten*

6 Campagne

- 6 *Natuurpunt Oost-Brabant brengt themapublicatie uit...*

8 Focusactiviteiten

- 8 *Focusactiviteiten en erfgoedwandelingen*

12 Hagelandse Heuvelstreek

- 12 *Dag van de Molenberg*
- 14 *Avontuurlijke boombrug 'Tussen 2 Motten'*
- 14 *Werkfolk 2019, een mooie editie*
- 15 *Bomenwandeling Hagelands Bos*
- 15 *Scherpenheuvel-Zichem: activiteiten*
- 15 *Cursus Natuurgids Schulensbroek*
- 16 *NP Lubbeek: verslag Vlinderkursus*
- 16 *Trage Wegen Wandeling Aarschot*

17 Midden-Brabant

- 17 *Paddenstoelenwandeling Herent*
- 17 *Cursus: 'Leren kijken naar vogels' in Overijse*

18 Velpe-Mene

- 18 *Zwarte bos: Europese topnatuur wordt gefaseerd gemaaid*
- 19 *Zomerwerkdagen*
- 20 *Op naar robuuste natuur in Ruilverkaveling Willebringen*
- 22 *Vormingsavond 'waarnemingen.be' in Bierbeek*
- 22 *Een magische dag in de natuur, Vissenaken*
- 22 *Rondom de Meerenloop, op de grens van Bierbeek en Haasrode*
- 23 *Nacht van de Duisternis, Bierbeek*
- 23 *Proeven van de herfst, Glabbeek*
- 23 *Op zoek naar paddenstoelen, Meldertbos, Meldert*

partner in natuur sinds 1997

natuurpunt
Oost-Brabant

Cover: De molenruïne in feestelijk kader.
Foto Koen Baert

Natuur en Landschap

is het ledenblad van **Natuurpunt Oost-Brabant** en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt Oost-Brabant is de onafhankelijke regionale vereniging die opkomt voor natuur en landschap in Oost- en Midden-Brabant. Ze zet zich in voor de duurzame instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en de biodiversiteit, en voor de ruimtelijke en milieuvoorwaarden die daarvoor nodig zijn. Ze focust niet alleen op natuurbehoud, maar kijkt naar de totaliteit van het landschap, de landschappelijke en ecologische samenhang en de erfgoedwaarde.

In elke gemeente van haar werkingsgebied zijn er vrijwilligers actief, die paraat staan om de ontwikkelingen rond natuur en landschap van nabij op te volgen.

Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap, is geassocieerd met **Natuurpunt**.

Natuurpunt Oost-Brabant is telefonisch tussen 9u00 en 16u00 te bereiken op het verenigingssecretariaat, Leuvensestraat 6, 3010 Kessel-Lo:
Christine Daenen: 016 25 25 19,
Email: npob@natuurpunt.be,
website: www.natuurpuntoostbrabant.be

Je kan ook alle werkdagen op ons secretariaat zelf terecht tijdens de kantooruren. Het documentatiecentrum is dan eveneens toegankelijk.

Voor alle betalingen die niets met lidmaatschappen of giften voor reservaten hebben te maken, gebruik je rekeningnummer van **Natuurpunt Oost-Brabant**
IBAN BE82 0010 7622 1868 - BIC GEBABEBB.

Redactie-adres: Natuurpunt Oost-Brabant,
Leuvensestraat 6, 3010 Kessel-Lo
Redactieverantwoordelijken: Margriet Vos en
Christine Daenen

CONTACT

Raad van Bestuur

Voorzitter

Hugo Abts, natuurpunt@velpe-mene.be, 016 73 30 23

Secretaris

Jan Van den Bergh, jan.vandenbergh@natuurpunt.be,
016 57 05 73

Penningmeester

Frans Dhaenens, frans.dhaenens@telenet.be, 015 61 79 61

Contactpersonen van de afdelingen

Aarschot: Linda Scheerens, linda.ronny@skynet.be,
016 56 35 99

Begijnendijk: Koen Baert, koen.baert@natuurpunt.be,
0473 66 06 12

Bekkevoort: Roel Baets, natuurpuntbekkevoort@skynet.be,
013 32 79 49

Bertem: Dominik Debuysier, dominik_debuysier@yahoo.com,
0479 49 40 11

Boortmeerbeek: Frans Dhaenens,
frans.dhaenens@telenet.be, 015 61 79 61

Diest: Saskia van den Berg, berginden@qsources.be,
0478 96 01 71

Druivenstreek: Sam Bennekens,
bennekenssam@gmail.com, 0494 80 63 70

Gete-Velpe (Geetbets, Kortenaken): Marc Op de Weerd,
m.opdeweerd@gmail.com, 011 58 12 01

Haacht: Catherine Beddeleem,
catherine.beddeleem@pandora.be, 015 51 39 91

Herent: Patrick Luyten, patrick.luyten@pandora.be, 0495 59 85 33

Holsbeek: Guy Verrijdt, gverrijdt@gmail.com, 016 29 70 83

Kampenhout: Tine Bergmans, tine.bergmans@gmail.com

Kortenbeek: Ewoud L'Amiral,
ewoud.lamiral@natuurpunt.be, 0476 26 16 34

Landen: Eddy Parent, natuurpunt.landens@gmail.com,
011 88 26 70

Lid worden van **Natuurpunt Oost-Brabant** kost € 27 voor een nationaal lidmaatschap, waarvoor je naast dit ledenblad ook het kleurrijke natuurmagazine NATUUR. blad ontvangt.

Overschrijven op rekeningnr. IBAN BE17 2300 0442 3321 van **Natuurpunt**. Alle briefwisseling inzake leden en adreswijzigingen richt je aan **Natuurpunt**, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, tel. 015 29 72 20, info@natuurpunt.be.

Giften voor het reservatenfonds: rekeningnummer IBAN BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB. Voor giften vanaf € 40 (los van lidgeld) krijg je een fiscaal attest.

Legaten en schenkingen.

De natuur beschermen ook als je er niet meer bent. Dat kan. Sinds kort kan je aan een zeer voordelig tarief een schenking doen. Dat kan ook een naakte eigendom zijn van een natuurgebied waar je zelf het vruchtgebruik levenslang van houdt. Dit is ongetwijfeld de meest voordelige manier om natuur duurzaam een toekomst te geven. Je kan ook een legaat opnemen in je testament. Voor legaten aan Natuurpunt Beheer of aan Natuurpunt Oost-Brabant, regionale vereniging voor Natuur en Landschap vzw, Leuvensestraat 6 te 3010 Leuven voorziet de wetgever slechts 8,8% successierechten. Zo weet je zeker dat het natuurgebied een toekomst heeft of dat de middelen integraal zullen aangewend worden voor de oprichting en uitbouw van natuurgebieden in de streek of voor natuurbehoudacties vanuit Natuurpunt Oost-Brabant. Overweeg je deze stap dan kun je ons steeds raadplegen of je notaris aanspreken.

De verdere uitbouw van vele natuurgebieden en de uitbouw van het beheer en de werking rond het natuurbehoud in Oost-Brabant hangt ervan af. Je kan ons steeds contacteren 016 25 25 19.

Leden

Benny L'Homme, bennyhomme@hotmail.com, 0486 02 06 27
Bernard Lemaitre, bernard.lemaitre@skynet.be, 016 60 61 62
Irmgard Fuessl, ifuessl@hotmail.com, 0478 914 213
Lars Smout, larssmout@gmail.com, 0494 63 26 43
Luc Vervoort, luc.vervoort@natuurpunt.be, 016 23 08 00
Marc Op de Weerd, m.opdeweerd@gmail.com, 011 58 12 01
Margriet Vos, margriet.vos@gmail.com, 016 46 04 78
Ronald Jacobs, 0473 68 29 57
Sam Bennekens, bennekenssam@gmail.com, 0494 80 63 70
Saskia van den Berg, berginden-av@qsources.be, 0478 96 01 71
Vera Reusens, verareusens@yahoo.com, 0476 20 82 55
Yves Vanden Bosch, yves.vanden.bosch@skynet.be, 0478 50 90 06

Leuven: Yves Vanden Bosch,
yves.vanden.bosch@skynet.be, 0478 50 90 06

Linter: Ronny Huybrechts, natuurpunt.linter@gmail.com,
011 78 30 47

Lubbeek: Benny L'Homme, info@natuurpuntlubbeek.be,
0486 02 06 27

Rotselaar: Veerle Vervoort,
vervoort.veerle@gmail.com, 016 30 92 95

Scherpenheuvel-Zichem: Daniël Wouters,
wouters.df@gmail.com, 013 77 71 56

Tielt-Winge: Vera Reusens, verareusens@yahoo.com,
0476 20 82 55

Tremelo: Mieke Van Loo, mieke.van.loo@gmail.com,
016 43 80 40

Velpe-Mene (Bierbeek, Boutersem, Glabbeek, Hoegaarden, Tienen):
Hugo Abts, natuurpunt@velpe-mene.be,
016 73 30 23

Zaventem: Danny Blockmans, 02 757 90 16

Zoutleeuw: Nicole Smeyers,
nsmeyers1@gmail.com, 011 31 13 23, 0497 43 40 87

Hyla Vlaams-Brabant, amfibieën- en reptielenwerkgroep:
Bert Vandebosch, bertvandebosch@hotmail.com,
0495 41 60 21

Vogelwerkgroep Oost-Brabant: Marcel Jonckers,
marcel.jonckers2@telenet.be, 016 81 87 87

Papier: Natuur en Landschap wordt gedrukt op Cyclus Print, chloorvrij papier en zonder optische wittmakers, 100% gerecycled papier, 100% biologisch afbreekbaar op basis van plantaardig zetmeel. Zware metalen die worden aan EN 71 (speelgoedrichtlijn) • Verzendingsinfo: Natuur en Landschap wordt verzonden onder 100% biologisch afbreekbare folie op basis van plantaardig zetmeel.

NATUUR ALS HEFBOOM VOOR KLIMAATBELEID

Nood aan krachtig beleid, ook door provincie.

Hittegolven en verdroging: aanpassen aan het nieuwe normaal

Donderdag 25 juli 2019: een hitterecond sinds het begin van de metingen voor België, en dan nog wel in Begijnendijk: 41.8°. Droogte alom. Beken en grachten die al een hele tijd nog nauwelijks water bevatten. Zelfs in onze grotere rivieren zoals Gete en Velpe staat het water zeer laag. Hooilanden waar andere jaren met gespecialiseerd materiaal met brede banden moet gemaaid worden, kunnen nu met gewone landbouwmachines gehooïd worden. De natuur kermt en kreunt onder de droogte, die sinds de zomer van vorig jaar niet echt geremedieerd is.

Uit de vlindertellingen blijkt dat er omwille van de droogte de voorbije jaren duidelijke verschuivingen in de vlinderpopulatie plaatsvonden. Nieuwe soorten komen, algemene soorten gaan achteruit. Zuidelijke soorten rukken op. Zelfs in onze eigen tuin zitten er eitjes van het kaasjesdikkopje: een dagvlindertje dat sinds een tiental jaren vanuit het zuiden oprukt. Maar waar is de kleine vos gebleven? Vroeger telde ik op één hemelsleutelplant in de tuin niet minder dan 150 exemplaren kleine vos. Dit jaar in heel de streek nog niet gezien. Ook weinig dagpauwogen en weinig landkaartjes.

Voor het tweede jaar op rij is 's Hertogengracht in Drieslinter een droge holle weg. Nooit gezien in het verleden. Foto Luk Lambeets

De Kleine Gete in Zoutleeuw al tot aan de rand gevuld na malse regen zonder stortbui. Foto Guy Briers

Weekend 27-28 juli: eindelijk een beetje malse regen. Zowel zaterdag als zondag. Hooguit 10 liter neerslag en toch op korte tijd de Velpe tot bijna aan de rand gevuld en de Kleine Gete bij de doortocht in Zoutleeuw tot op het boordje. Hoe is het mogelijk dat zo één verfrissend weekend met regen zonder hevige stortbuien dit als gevolg heeft?

Duidelijk: er is iets mis met ons waterbeheer. Er is niet alleen de versnelde afvoer van neerslagwater door de verharde oppervlakten, door de bebouwing en betonning maar ook door de steeds diepere ruiming van grachten en waterlopen en drainage van de valleipercelen.

Een duidelijk antwoord: terug naar robuuste valleien

30 juni 2019, kasteel van Horst: de afsluiting van onze campagne 'Robuuste valleien voor klimaatbuffering en versterking van biodiversiteit'. Een schitterende lezing van Tobias Ceulemans die echt de vinger op de wonde legt en een beeld geeft van een toekomstgericht natuurbeleid waarin biodiversiteit en klimaatbuffering in symbiose werken. En aandacht vraagt voor de veenbodems en het actief vernatten van valleien als deel van de oplossing voor koolstofopslag. In het volgend nummer van Natuur en Landschap zal Tobias Ceulemans een samenvatting van zijn lezing brengen.

Op deze afsluiting stelde Natuurpunt Oost-Brabant een samenvattende publicatie van de campagne voor. Daarin pleiten we voor een integrale benadering van onze valleisystemen, en meer bepaald voor de waterlopen in Midden- en Oost Brabant. Het ordewoord is: de rivier als een geheel en een systeem beschouwen met ruimte voor water in de ganse vallei. Concreet betekent dit een andere omgang met onze ruimtelijke ordening, extensivering van de teelten in de valleien en terug omschakelen naar grasland van recent gescheurde graslanden die nu veelal maisakkers geworden zijn, behoud van het permanent historisch grasland, terugdraaien van de alomvattende drainage in de valleien, ander beheer van de grachten en de waterlopen met stopzetten van uitdieping en jaarlijkse ruiming daar waar geen bebouwing bedreigd is, zodat het water opgehouden wordt in plaats van versneld afgevoerd.

Het waterbeheer moet anders

Sinds kort hebben de meeste gemeenten het beheer van de waterlopen van 3^e categorie overgedragen aan de provincie, die het beheer nu zelf uitvoert of het delegeert aan de Wateringen. In een tijd van droogte en verdroging kijken we dan ook naar de provincie om voor de waterlopen van 3^e en 2^e categorie* een resoluut ander beheer te voeren en de valleien terug vallei te laten zijn met herstel van de waterberging en hun natuurlijke sponsfunctie. We kijken ook naar de provincie die als voogdijoverheid de jaarlijkse ruimingsplannen van de Wateringen moet goedkeuren. Want ook hier is veel natuurwinst te halen met een ander beheer dat inzet op waterretentie in de grachten en in de valleien. Nieuwe drainage van valleigronden zou verboden moeten worden. Het is immers onverantwoord dat het kwelwater nog voordat het bovenkomt, afgevangen wordt in drainagebuizen en direct afgevoerd naar de waterlopen. Ook daarrond moet een beleid ontwikkeld worden.

Blijvende actie vereist

Kortom, de campagne robuuste valleien is afgesloten, maar de actie hierrond nog bijlange niet. De opwarming, de droogte en de verdroging, de extreme neerslagpieken eisen dat we resoluut een andere benadering kiezen voor onze valleien en waterlopen. De klimaatverandering is echter niet de enige bedreiging waarmee we af te rekenen krijgen. De ineensstorting van de biodiversiteit is minstens even problematisch en vraagt om even dringende maatregelen. Vooral in het natuurarme en versnipperde Vlaanderen hebben we nood aan meer en betere, en vooral meer samenhangende natuur. Waar vind je echter in Vlaanderen nog ruimte voor zo'n robuuste natuur? Ongetwijfeld zijn de grootste winsten voor natuur en natuurontwikkeling gelegen in onze valleien. En door de natuurlijke habitats en de natuurlijke waterberging van de valleien te herstellen, kan je net ook daar de grootste winsten voor biodiversiteit realiseren.

En wat buiten de valleien?

Zoals in een vorig editoriaal al gesteld: om de biodiversiteitscrisis om te buigen zou 25 à 30% van de oppervlakte natuurgebied moeten zijn, en dit gekoppeld aan aangepast waterbeheer. Een groot deel daarvan kunnen we realiseren in onze valleien. Maar dat zal lang niet volstaan. Buiten de valleien moet snel werk gemaakt worden van een groenblauwe dooradering van het landbouwgebied: meer bosjes, struweel, ruigten en brede natuurlijke bermen en stroken in landbouwgebied, meer natuurverbindingen. Dit zal ook de hydrologische ruwheid van het landschap verhogen. We kunnen niet langer toelaten dat jaarlijks tonnen leem afstromen naar de riolen, grachten, beken en de rivierstelsels, om nog niet te spreken van de lageregelegen woonkernen.

Om hitte-eilanden te voorkomen, is er nood aan het behoud van bomen en bijkomende vergroening in de steden en de bebouwde ruimten. Elke stad en elke gemeente zou een groot bomenplan moeten hebben om enerzijds het bestaande bomenpatrimonium met veteranenbomen en landschapsmarkeringen in beeld te brengen en hier een gepast vergunningsbeleid voor te voeren, en anderzijds ruimte te maken voor meer bomen en groen. Want in de praktijk is vandaag elke boom bedreigd, en elke reden is goed om tot kappen over te gaan: een aan te leggen fietspad, bladval of het zogezegd

'kaprijp' zijn. Terwijl de term kaprijp slaat op het economisch oogsten van bomen en niet op de werkelijke levensverwachting van de boom die een veelvoud kan zijn. Alsof bomen een soort slachtvee zijn...

**Hugo Abts, Voorzitter
Natuurlandpunt Oost-Brabant**

Foto Ernst Gülcher

*2^e en 3^e categorie: onbevaarbare waterlopen
beheerd door resp. provincie en gemeente.

Nood aan een groenblauwe dooradering van het landschap: meer natuur in de valleien en daarbuiten meer bosjes, struweel, ruigten en brede, natuurlijke bermen en stroken in landbouwgebied.

Foto Jules Robijns

Droge zomers spelen vlinders parten

Dagpauwoog:
algemene soort die
sterk achteruit gaat.
Foto Paul Van Nuffel

De meeste soorten dagvlinders zijn opvallende verschijningen in ons landschap, waardoor ze zich bij uitstek lenen tot toegankelijke monitoringsprojecten. In Vlaanderen worden de meeste soorten en aantallen vrij intensief opgevolgd. De resultaten van al dat werk geven een goed beeld van de vlinderstand door de jaren heen. Wie de laatste jaren een vlinderseizoen oversloeg, heeft alvast heel wat verrassende wendingen gemist.

Het netwerk aan waarnemers verspreidt ook onderling veel informatie. Uit vele hoeken komen dit jaar dezelfde onheilspellende berichten over voorheen algemene soorten die recent sterk achteruitgegaan zijn. De vlinderstruiken die 15 jaar geleden nog vol zaten met dagpauwogen, kleine vossen en meer van dat fraais staan er nu vaak leeg bij. De neergang van een voormalige huis-tuin-en-keukensoort als de kleine vos zet zich onverminderd door. De soort lijkt nu quasi volledig van de kaart geveegd te zijn in Oost-Brabant. Dat ook dagpauwogen en landkaartjes een enorme terugval kennen is een nieuw gegeven.

Zorgwekkend droge zomers zoals die van 2018 en 2019 blijken nefaste gevolgen te hebben voor waardplanten en rupsen van een aantal vlindersoorten. De algemene tendens na de voorbije droge zomer is sterk negatief, met een groot aantal soorten die in de klappen deelt en een beperkter aantal soorten die terreinwinst boekt.

Warmteminnende soorten als koninginnenpage laten het niet aan hun hart komen, terwijl de groep brandnetelvlinders zwaar in het verlies gaat. Ook vele algemene nachtvlindersoorten gaan dit jaar door een diep dal in de statistieken. Duidelijk is dat de vlinderfaunistiek sterk in beweging is en het totale insectenaanbod deels hertekend wordt.

Zo verovert het scheefbloemwitje aan een rotvaart ons land, met ook in Oost-Brabant ondertussen al een groeiend aantal waarnemingen. Vaak in tuinen waar bij gebrek aan natuurlijke waardplanten, cultivars van scheefbloem een reddingsboei bieden aan deze rondlolende soort. Ook de opmars van het staartblauwtje lijkt zich door te zetten. Toch maar in de gaten houden die blauwtjes! Beide soorten zijn net als het al wat langer gevestigde kaasjeskruidkropje erg mobiel of mobiel geworden en bij uitstek in staat om nieuwe leefgebieden te koloniseren. Plots duiken er rond Leuven ook meer oranje zandoogjes op, een soort die hier voorheen slechts sporadisch vastgesteld werd.

De klimatologische omstandigheden zorgen schijnbaar voor duidelijk waarneembare verschuivingen in de vlinderfaunistiek.

Elke vlindersoort heeft zijn eigen verhaal. Zo zagen we de afgelopen jaren dat er her en der in de streek grote weerschijnvlinders opdoken, een soort die in de lift leek te zitten. Dit jaar lijkt er een terugval plaats te vinden. Een andere recente nieuwkomer in onze valleien is de purperstreepparelmoervlinder, die haar eitjes op moerasspirea afzet. Een droomsoort die beheerders met extra denkwerk opzadelt, omdat de vlinder als eitje op haar waardplant overwintert. Het is in Wallonië dan ook eerder een soort van verruigende valleigebieden of ruigtes met overstaande moerasspirea die niet jaarlijks gemaaid worden. Bij uitstek is het een kenmerkende soort voor robuuste valleien waar ruimte is voor structuurvariatie en ruigten. Dit jaar lijkt er een kleine invasie plaats te vinden met waarnemingen in minstens vier Brabantse gebieden. Er is nog niet met zekerheid sprake van een gevestigde populatie. Het belang van monitoring voor deze soort, mag zeker onderstreept worden.

Maar wat met alle soorten die de sprong niet kunnen wagen en waarvan het leefgebied in snel tempo degradeert? Het gaat zo snel dat we maar het topje van de ijsberg zien.

In Nederland werden vorig jaar in Kootwijkerzand, als laatste redmiddel voor de uiterst zeldzame kleine heivlinder door de Vlinderstichting bloeiende nectarplanten in potten als nectarkroeg uitgesteld in de kurkdroge en quasi nectarloze stuifduinen. Kunstmatige ingrepen om vlinders van uitsterven te behoeden, een teken aan de wand. Ook bij ons neemt de beheerkundige vernuftigheid sterk toe, maar er zijn grenzen aan de mogelijkheden.

Als de droge zomers zich doorzetten zal het belang van onze valleigebieden voor vlinders enkel maar toenemen. In het Walenbos, een robuust valleigebied, nemen de aantallen keizersmantel en kleine ijsvogelvlinder een hoge vlucht. In 2018 zwermde ze uit over de hele regio, met ook dit jaar nog naweeën van de expansiedrift van vorige zomer. Het aangepaste beheer op maat van bosvlinders werpt daar duidelijk zijn vruchten af en zorgt voor uitzwermende vlinders, die op hun beurt weer populaties stichten in andere kansrijke gebieden.

Het is voor onze vlinders dus een gemengd verhaal, met winnaars en verliezers. De vrees om soorten te verliezen, lijkt alvast gegrond. Voor bepaalde soorten wordt het bang afwachten, of en in welke aantallen ze een openvolging van droge zomers en hittegolven zullen overleven.

Keizersmantel doet het goed in valleigebieden.
Foto Bert Derveaux

Natuurpunt Oost-Brabant brengt themapublicatie uit over campagne: *'Robuuste valleien voor klimaatbuffering en versterking biodiversiteit'*

Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap vzw, voerde de afgelopen twee jaren een campagne rond de thematiek van robuuste valleien als antwoord op de klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis. Een overzichtspublicatie van 60 bladzijden brengt nu een

samenvatting van deze campagne. Daarin is naast een algemeen achtergrondartikel bijzondere aandacht gegaan naar een aantal iconische valleien en hun specifieke uitdagingen: de Demervallei, de Getevallei, de Groene Vallei en de Velpevallei. De valleien binnen haar werkingsgebied komen ook elk apart aan bod

Boven: Onderzoeker Tobias Ceulemans gaf een beklijvende lezing over de toekomst van de natuur in de Hagelandse valleien.

Onder: Voorzitter Hugo Abts overhandigt de publicatie aan gedupeerde Bart Nevens. Werkten mee aan de publicatie v.l.n.r. Margriet Vos (redactie), Luc Vervoort, Paul Van Nuffel en Luc Nagels (lay-out). Foto's Ernst Gülcher

vanuit het perspectief klimaatbuffering en versterking van de biodiversiteit, m.n. de Demervallei, de valleien Winge en Motte, de Begijnenbeekvallei, de vallei van de Drie Beken en de Demer in Diest, de Getevallei, de Hoegaardse valleien, de Velpevallei, de Molenbeekvallei ten oosten van Leuven, de valleien van Voer, IJse en Laan, de Groene Vallei, de Dijle en Leibeek ten noorden van Leuven.

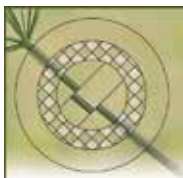
Natuurpunt Oost-Brabant voerde deze campagne samen met haar afdelingen en met de steun van de provincie Vlaams-Brabant.

De publicatie is te consulteren en te downloaden onder de link: <http://www.natuurpuntoostbrabant.be/node/374>

De publicatie is te verkrijgen door overschrijving van € 8 met vermelding 'publicatie' op rekening BE82 0010 7622 1868 van NPOB, Leuvenestraat 6, 3010 Kessel-Lo, 016 25 25 19, npob@natuurpunt.be

Boven: een kleurrijke tentoonstelling met algemene banners en resp. per vallei 2 banners over klimaatbuffering en biodiversiteit. Foto's Ernst Gülcher

FOCUSACTIVITEITEN

Natuurpunt Oost-Brabant

De **focusactiviteiten** van Natuurpunt Oost-Brabant zijn brede en verzorgde publieksactiviteiten, niet zomaar klassieke wandelingen uit een hele reeks. Ze tonen vooral hoe de inzet van onze vrijwilligers op het terrein het verschil uitmaakt voor de natuur en de biodiversiteit in onze regio.

Focusactiviteiten zijn **gratis voor leden van Natuurpunt**. Aan **niet-leden** wordt een bijdrage gevraagd van **€ 5 p.p.** ten voordele van het reservatenfonds voor de aankoop van natuurgebieden. Kinderen nemen gratis deel.

Zondag 8 september 2019

Van de Kop van Koutenveld naar de Snoekengracht, Boutersem

Op naar robuuste natuur in de ruilverkaveling Willebringen

Aan de rand van Verrijk ligt een prachtig open akkergebied, 'Koutenveld'. Hier liggen grote kansen voor de uitbouw van een samenhangend natuurgebied dat de hellende flanken en kop van Koutenveld, via de vallei van de Vondelbeek, verbindt met de Snoekengracht, het oudste beheerde natuurreservaat in Oost-Brabant. In het goedgekeurd structuurplan van de ruilverkaveling Willebringen is hier voorzien in het behoud van onverharde landwegen, met op de valleiflanken de uitbouw van nieuwe natuur. Het potentieel om uit te groeien tot een hoogwaardig natuurgebied op deze flanken is er.

Op zondag 8 september gaan we, vanuit de pastorie van Verrijk, op verkenning, op zoek naar de toekomst van deze natuur. Oude relict en herkenningspunten in het landschap zullen ons gidsen, holle wegen, akkers vol keien, met een mix van grondsoorten ... een variatie die de basis moet vormen voor die nieuwe natuur. We dromen weg in het landschap van de toekomst met wilde orchideeën, dassen en klauwierren...

Kortom een landschap vol biodiversiteit en mogelijkheden voor natuurbeleving.

Een droom? Ja, maar ook een reële mogelijkheid als we samen kunnen waarmaken wat opgenomen is in het goedgekeurd structuurplan van de ruilverkaveling.

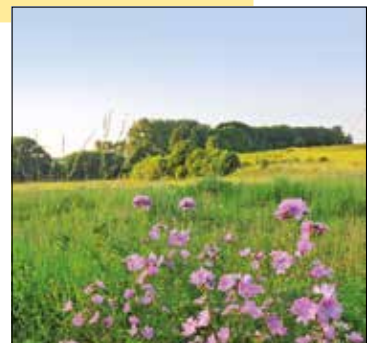
In het zaaltje van Pastorie Sint-Lucia is een kleine tentoonstellingsstand en gelegenheid om na te praten bij een glaasje.

Afspraak: Bijgebouw pastorie naast de Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk, Roosbeeksestraat, Verrijk

Geleide wandelingen: vertrek om 14u00 en om 14u30

Info: Walter Troost, 0487 47 85 26 - 016 73 42 79, walter.troost@gmail.com

Zie ook: p. 20-21 van dit tijdschrift

*Mene-Jordaan,
muskokaasjeskruid.
Foto Jules Robijns*

Zondag 15 september 2019

Oogstfeest 2019 in onze boomgaard en wandelen met PASAR, Rotselaar

Groot en klein zijn uitgenodigd om te komen plukken, picknicken, ontdekken en feesten.

Wij zorgen voor drank en versnaperingen.

Afspraak: 10u00-17u00, Molen van Werchter, Hoevestraat (Kruising Grotestraat), Werchter (Rotselaar)

Info: Mieke Van Loo, 0479 01 82 91, mieke.van.loo@gmail.com

*Appels plukken.
Foto Archief NP*

Zondag 15 september 2019

Een magische dag in de natuur. Groen sprookje in en rond Natuur.huis De Gors, Vissenaken (Tienen)

Een dag vol nieuwe mogelijkheden, ontdekkingen...

De natuur openbaart zich op velerlei manieren.

De kunst is je er bewust van te worden, ze te leren ervaren, zien, voelen, ruiken, horen...

Wat vertellen bomen ons? Welke geheimen fluistert de stilte?...

Tal van activiteiten: ambachtenstandjes, schminkstand, vertelhoek, vegetarische eetstand met het Gorskoekje en de Gorscroque van An Koekepan, stiltewandeling in de voormiddag, groepsactiviteiten in de namiddag...

Afspraak: 10u00-18u00, Natuur.huis De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken

Info: Magda Roosbeek, magda@stage-power.com en Guido Martens, 016 82 27 76, giedomar@gmail.com

*Natuur en magie.
Foto Luc Nagels*

FOCUSACTIVITEITEN

Natuurpunt Oost-Brabant

Zaterdag 21 september 2019

Draag je steentje bij voor de Oude Molen, Betekom!!!

Kom naar de vierde benefiet ten voordele van de Oude Molen op de Betekomse Molenberg. Natuurpunt Begijnendijk heeft nu je steun nodig om dit unieke monument – de middeleeuwse ijzerzandstenen ruïne van een windmolen – te restaureren als uitkijktoren over de Demervallei. Nu het goedgekeurd ontwerp nog wacht op groen licht van de minister (een formaliteit), geven we iedereen de kans om ons te steunen door mee te komen feesten.

We hebben die fondsen immers meer dan nodig. Naast een aanzienlijke inbreng van Erfgoed Vlaanderen en de Gemeente Begijnendijk hebben we ons tot doel gesteld om € 50 000 in te zamelen, o.a. met deze benefietfeesten. Een hele boterham, maar het resultaat zal de moeite waard zijn!

Buren, dorpelingen en levensgenieters zijn dit jaar weer welkom voor de gezellige openluchtbar, live optredens, kampvuur en een sfeervol verlichte ruïne. De markt wordt uitgebreid en er is doorlopend een outdoor-restaurant met vers bereide lekkernijen op houtvuur door Daniël Vanbossche - chef van de gesmaakte 'Vegetarische ontdekking'.

Kom mee proeven van de authentieke sfeer van de molenruïne en de omliggende natuur en steun zo de restauratie van de ruïne.

Wil je dit project nu al financieel steunen? Vanaf € 40 krijg je bijna de helft van je gift terug via de belastingen. Draag je steentje voor de oude molen bij op BE56 2930 2120 7588, vermelding: projectnummer 3963 – restauratie oude molen Begijnendijk

Programma

- **12u00-15u00:** Molenaarsbuffet (max. 100 deelnemers)
Info en inschrijven: npeetdag@hotmail.com
- **14u00:** start jeneverwandeling door Hageland Streekguiden
- **Vanaf 15u00:** bar & snacks, ambachten- en streekmarktje, demo ijzeroven
- **Sfeervolle optredens:** van o.a. Hamareel Folkband (Ierse Folk) en The Autumn Chills (rock'n blues classics)
- **Vanaf 19u00:** zonsondergang, molenruïne sfeervol belicht, gezellig kampvuur

Waar: Oude ruïne, Molenberg, Molenweg Betekom

Parking op de grote weide aan de Willekenslaan

Info: facebook Natuurpunt Begijnendijk

Zie ook p. 12-13 van dit tijdschrift

Sfeer op de Molenberg.

Foto Koen Baert

Zondag 22 september 2019

Koeheidag in Bertem

Een mooie dag in het natuurreserveaat de Koeheide met wandelingen, animatie en muziek.

Maak kennis met de fauna en flora, het landschap, het erfgoed en het beheer van dit prachtig gebied.

Gegidste wandelingen:

- **10u00:** wandeling met conservator
- **14u00:** erfgoedwandeling
- **14u30:** natuurwandeling
- **Doorlopend:** bewegwijzerde wandeling die men alleen kan stappen
- **Voor kinderen:** gezinszoektocht met opdrachten tussen 13u00 en 15u00

Afspraak: 10u00 tot 17u00. Je vindt ons in de Bertemse Heideweg, dat is een zijstraatje van de doodlopende Oude Baan. Fietsers kunnen hun fietsen stallen in de weide met de tenten aan het vertrekpunt. Met De Lijn stap je af aan de halte 'Bertem Alseberg'. Auto's parkeren op de Oude Baan.

Info: Eric Malfait, 0475 27 59 97, eric.malfait@telenet.be - Eddy Macquoy, 0485 41 21 99, eddymac@telenet.be

Koeheide.

Foto Eddy Macquoy

Zondag 29 september 2019

Rondom de Meerenloop, op de grens tussen Bierbeek en Haasrode

Menselijk ingrijpen maakt dat natuur en erfgoed klitten als kaardebol aan wandelkleden. Deze zeer gevarieerde wandeling toont velerlei aspecten van erfgoed en toont eveneens de samenhang. Cultuur (van kunst tot landbouw) als drager van het erfgoed is op vele plaatsen waar te nemen. Het Meerdaalwoud droeg er toe bij dat het erfgoed eeuwenlang bewaard bleef. Dat en de verhalen die er bij horen tijdens een wandeling van ruim 6 km, langs en op de grenzen van de 2 gemeenten vertellen over gesloten depressies, monumentale bomen, paus Urbanus, bronamfitheaters, Arenberg, vinca minor of handelsroutes naar Jodoigne. Het zijn onvermoede aspecten van ons erfgoed, de culturele sporen in ons unieke natuurlandschap. Met Joost Tresignie en Margriet Vos. De wandeling is niet geschikt voor buggy's.

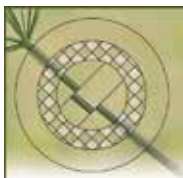
Afspraak: 14u00 (tot 17u00), vertrek CC De Borre, Speelpleinstraat 10, Bierbeek (Bovenparking)

Info: Margriet Vos, 016 46 04 78, margriet.vos@gmail.com

Moemmedel.

Foto Ernst Gülcher

FOCUSACTIVITEITEN

Natuurpunt Oost-Brabant

Zondag 6 oktober 2019

Bomenwandeling in het Hagelands Bos (voormalige gemeentebos), Tielt-Winge

Bomenwandeling in het voormalige gemeentebos op de Houwaartseberg en in het Tienbunderbos, tezamen het Hagelands Bos genoemd, i.k.v. De week van het bos.

We stappen een 8-tal km en bespreken de mogelijkheden van bosbeheer en bosomvorming in het licht van de bodemgesteldheid, de ligging (noord- of zuidflank van de heuvel) en de beschikbare historische informatie (wat groeide er hier vroeger...).

Afspraak: 14u00, aan het geboortebos van Tielt-Winge,

kruispunt Wijngaardstraat met Bergweideweg en Houwaartsebergweg in Houwaart/Tielt-Winge

Info: Ewald Van Dyck, 0495 77 37 91, beheerteam.hb.10bb@gmail.com

Hagelands Bos in de herfst.

Foto FB Hagelands Bos

Zondag 6 oktober 2019

Het gehucht Lelle, Lelleveld en het Hellebos, Kampenhout

Wist je dat het gehucht Lelle en het Lelleveld ooit een middeleeuwse site was? Het Hellebos is op zijn beurt een zeer waardevol oud loofbos dat deel uitmaakt van een oude oost-west georiënteerde zuidelijke uitloper van de vroegere Dijlevallei.

We nemen je graag mee op een tocht doorheen de geschiedenis van het Hellebos, het Lelleveld en het gehucht Lelle.

Afspraak: 13u30, hoek van de Sint-Lambertusstraat met de Watermolenstraat, Kampenhout.

Parking aan de Aldi, overkant van de Haachtsesteenweg

Info: voorzitter@natuurpuntkampenhout.be

*Ferraris (1771-1778):
gehucht Lille in
Kampenhout*

VERGROOT OPTISCH, KIJK VERDER!

Publiciteit

**OPTIEK
MERTENS**
www.optiekmertens.be

erkend partner van

natuurpunt

STEUN DE NATUUR
MET JE AANKOOP!

MEER DAN 100 MODELLEN OP VOORRAAD IN DE WINKEL

SWAROVSKI
LEICA
KITE OPTICS
ZEISS

BRESSER
KOWA
VORTEX
CANON

-10% OP ALLE KIJKERS
GRATIS TESTEN

OPTIEK MERTENS - LEUVENSESTRAAT 1, 3010 KESSEL-LO - WWW.OPTIEKMERTENS.BE - T 016 26 22 72 - INFO@OPTIEKMERTENS.BE - DI TOT VR. 10 - 18u - ZA. 10 - 17u

Bomenwandeling in het Hagelands Bos, Tielt-Winge

LEVE DE TUIN

Haal meer uit je tuin. Tips
op [www.vlaamsbrabant.be/
levedetuin](http://www.vlaamsbrabant.be/levedetuin)

Behaag je tuin

Samenaankoop
(fruit)bomen, hagen, heggen en
houtkanten in Vlaams-Brabant

Bestel je streekeigen plantgoed online
tussen 1 september en 31 oktober 2019.

www.behaagjetuin.be

Afhaalmoment in je gemeente op zaterdag 7 december.
Alleen voor inwoners van Vlaams-Brabant.

Dag van de Molenberg: draag je steentje bij voor de Oude Molen

Zaterdag 21 september 2019, Betekom

Foto Koen Baert

De Molen heeft je nodig

Kom naar de vierde benefiet ten voordele van de Oude Molen op de Betekomse Molenberg. Natuurpunt Begijnendijk heeft nu je steun nodig om dit unieke monument – de middeleeuwse ijzerzandstenen ruïne van een windmolen – te restaureren als uitkijktoren over de Demervallei. Nu het goedgekeurd ontwerp nog wacht op groen licht van de minister (een formaliteit), geven we iedereen de kans om ons te steunen door mee te komen feesten.

We hebben die fondsen immers meer dan nodig. Naast een aanzienlijke inbreng van Erfgoed Vlaanderen en de Gemeente Begijnendijk hebben we ons tot doel gesteld om € 50 000 in te zamelen, o.a. met deze benefietfeesten.

Een hele boterham, maar het resultaat zal de moeite waard zijn!

Buren, dorpelingen en levensgenieters zijn dit jaar weer welkom voor de gezellige openluchtbar, live optredens, kampvuur en een sfeervol verlichte ruïne. De markt wordt uitgebreid en er is doorlopend een outdoor-restaurant met vers bereide lekkernijen op houtvuur door Daniël Vanbossche - chef van de gesmaakte 'Vegetarische ontdekking'.

Verruiming van het feestaanbod

We gaan dit jaar nieuwe samenwerkingen aan met burgers en verenigingen om de benefiet te laten groeien en nieuwigheden te brengen. De Hagelandse streekgidsen starten om 14u00 aan parking Willekenslaan met een heuse jeneverwandeling rond familiebedrijf De Gent. Onderweg wordt er geproefd en is er een bezoek aan de likeurwinkel. De laatste borrel serveren we in de 'tapbarak' boven aan de molen rond 16u30. Meer info: jan.rymenams@hotmail.com.

Vers bereide lekkernijen op houtvuur door Daniël Vanbossche van de Vegetarische Ontdekking. Foto Koen Baert

Kleiven zoals in de ijzertijd. Foto: Pieter Ceulemans

Ook veelbelovend is een demonstratie van een groep historici die op de Molenberg een kleiven uit de ijzertijd zullen nabouwen en laten branden om ijzer uit ijzererts te ontginnen. Een proefopstelling in het voorjaar ter plaatse lukte vrij goed en nu kan iedereen mee volgen hoe men in de periode voor de Romeinen speerpunten uit ijzererts kon maken. Een buitenkans!

Culinair genieten in open lucht

Het molenaarsbuffet in het parkgebied – de opvolger van de Vegetarische Ontdekking – wordt ondanks groot succes beperkt gehouden tot 100 deelnemers. Zo krijg je de kans om in alle rust en gezelligheid van de heerlijke gerechten van dit uniek outdoor culinair evenement te genieten.

Alle info hierover vind je op de facebookpagina Natuurpunt Begijnendijk-evenement 'Molenaarsbuffet 2019' of via mail naar npeetdag@hotmail.com.

Restauratie in zicht

Sinds 2010 engageert een tweede generatie van de molenwerkgroep zich met als ultieme doel de jarenlange aftakeling van de ruïne een halt toe te roepen door een duurzame restauratie van het monument. De restauratie zal in twee fasen verlopen:

- tijdens de eerste fase zullen stabiliteitswerken aan de ruïne plaatsvinden
- in tweede instantie wordt een trap- en dakconstructie aan de molen toegevoegd, waardoor de toren zijn uitkijkfunctie van weleer terugkrijgt.

Uitbreiding natuurareaal

Ondertussen werd ook het omliggende natuurareaal, dat in eigendom is van Natuurpunt Beheer, uitgebreid van 8 are naar bijna 2 ha. De aangekochte percelen liggen zowel rondom de molen, als iets verder weg op de noordhelling van de Molenberg.

Hierdoor kan een prachtig zicht op de Demervallei en het buurdorp Baal gerealiseerd worden door de creatie van zichtassen. Ook wordt het parkgebied (op gewestplan) zo beheerd dat een halfopen landschapspark de ruïne de perfecte omkadering geeft.

Foto Koen Baert

za 21 sept '19
benefietfeest voor de oude molen

**dag van de
molen
berg**

molenweg betekom vanaf 15u
bar - snacks - optredens - vuur & licht
marktje - demo ijzeroven - jeneverwandeling
alle info [natuurpunt](#) begijnendijk

Begin dit jaar is het ontwerp in zijn definitieve fase ingediend bij Erfgoed Vlaanderen ter ondertekening van de minister. Architect Thierry Lagrange (Alt-architectuur) die het ontwerp opmaakte en ons in alle stappen begeleidt, zal via een schrijven de hoogdringendheid aanvragen, waardoor we hopen op een beperkte goedkeuringstermijn. Dan kunnen de werken starten na de openbare aanbesteding.

Draag je steentje bij

Kom mee proeven van de authentieke sfeer van de molenruïne en de omliggende natuur en steun zo de restauratie van de ruïne. Wil je graag helpen met de organisatie, deelnemen als standhouder voor de markt of heb je andere ideeën die dit project helpen? Laat het ons zeker weten!

Wil je dit project nu al financieel steunen? Vanaf € 40 krijg je de helft van je gift terug via de belastingen. Draag je steentje voor de oude molen bij op BE56 2930 2120 7588

Vermelding: projectnummer 3963 - restauratie oude molen Begijnendijk.

Programma

- **12u00-15u00:** Molenaarsbuffet (max. 100 deelnemers)
Info en inschrijven: npeetdag@hotmail.com
- **14u00:** start jeneverwandeling door Hageland Streekguidsen
- **Vanaf 15u00:** bar & snacks, ambachten- en streekmarktje, demo ijzeroven
- **Sfeervolle optredens:** o.a. Hamareel Folkband (Ierse Folk) en The Autumn Chills (rock'n blues classics)
- **Vanaf 19u00:** zonsondergang, molenruïne sfeervol belicht, gezellig kampvuur

Plaats: Oude ruïne, Molenberg, Molenweg Betekom

Parking op de grote weide aan de Willekenslaan

Info: Facebook Natuurpunt Begijnendijk

Avontuurlijke boombrug voor 'Tussen 2 Motten'

In de Hagelandse vallei, meer bepaald op het grondgebied Houwaart/O.L.V.-Tielt, ligt het natuurgebied 'Tussen 2 Motten.' Deze oostelijke uitloper van het Walenbos groeit gestaag uit tot een prachtig stukje natuur.

30 jaar geleden startte hier de aankoop van de eerste percelen natuur door onze vereniging. Men spreekt ter plaatse ook van 'Het Gebrand' en 'Het Rafelsbroek'. Samen met de recente aankopen op de Houwaartse Berg en het gebied 'Zilverberg' te Meensel-Kiezegem groeien we in onze gemeente naar een brok natuur van een 40-tal ha.

Het beheerteam

Zoals de naam het zegt, ligt 'Tussen 2 Motten' net aan de samenvloeiing van de Houwaartse en de Tielte Motte. Het betreft hier een halfopen landschap in de natte komgronden en voormalige beemden langs deze beide beken. Een afwisseling van hooilanden, ruigtes, verschillende bostypes en vijverpercelen zorgen voor veel soorten en natuurrijkdom. Hier

en daar zijn er wel nog weinig succesvolle landbouwenclaves in het gebied.

Het beheer gebeurt de laatste tijd wat intensiever. Een groeiende vrijwilligersploeg is hier niet vreemd aan. Wij doen het gekende maai- en afvoerwerk, wilgen knotten enz. maar ook het bestrijden van exoten zoals de Japanse duizendknoop die jammer genoeg in het perceel met de vijvers begon te woekeren. Ook de grote balsemien langs de Motte proberen we te onderdrukken vooraleer die in het zaad komt.

Tielt-Winge

Het scholenproject rond Educatief Natuurbeheer loopt hier ook al 25 jaar. De Tielte school 't Hagekind was één van de pioniers. Ons reservaat was toen één van de eerste gebieden waar scholen aan de slag gingen. Ondertussen zijn ook de andere plaatselijke scholen hier actief. Ze helpen in juni met het rakelen en afvoeren van het maaisel en in de winter verzamelen ze het hout na het knotten van de wilgen. De kinderen krijgen ook tijdens excursies bijvoorbeeld de gelegenheid om waterdiertjes te vangen en ze te determineren.

Deze zomer hielp de professionele werkploeg ons aan een prachtige avontuurlijke boombrug over de Houwaartse Motte. Deze verbindt nu onze percelen aan weerszijden van de beek. Dit vergemakkelijkt ons beheer en herstelt meteen een oude buurtweg 'sentier n° 119' door het gebied. De realisatie werd ook mogelijk gemaakt door de deskundige acties van Natuurpunt Beheer (bouwvergunning en provinciesubsidie). Deze brug is absoluut een blikvanger en past wonderwel in de natuurlijke omgeving.

Met ander kraanwerk konden we ook een oude dichtgeslibde poel weer uitdiepen en herstellen. De natuurlijke ontwikkeling kan hier opnieuw starten. Drie naburige vijverpartijen kunnen voor soortenuitwisseling zorgen. Dit voorjaar ontdekten we via een fuikonderzoek een grote amfibieënrijkdom in en om deze waterpartijen. Opvallend waren de grote aantallen vinpootsalamander.

Andere koestersoorten die in ons gebied worden waargenomen, zijn bijvoorbeeld ijsvogel, matkop, geelgors, kleine ijsvogelvinder en keizersmantel. Blauwe knoop, karwijselie, voorjaarshelmbloem

Natuurpunt Diest

Werkfolk 2019 Dassenaarde: weer een mooie editie

In het weekeinde van 13 en 14 juli vond in Dassenaarde bij Diest de 17^e editie plaats van het werkweekend Werkfolk. Tijdens dit weekend komen vrijwilligers van heinde en verre naar Molenstede om te helpen met hooien en ander natuurbeheer dat noodzakelijk is om de natuur in Dassenaarde in stand te houden en te verbeteren. Voor deze inspanning worden zij beloond met een minifestival waarbij ieder jaar folkmuziek een rol speelt. Vandaar ook de naam van het werkweekende: **Werk-folk**.

Aan het werk. Foto J. Van der Linden

Het weer was dit jaar perfect om te werken (vorig jaar was het heel warm) en er is dan ook veel werk verzet. Het traditionele hooiwerk op de Lange weide en het Blauwgrasland werd netjes uitgevoerd, ook het pad werd gemaaid en één van de zichtassen op de heuvel werd weer ontdaan van te weelderige varengroei. De kinderen van de JNM-afdeling Demervallei gingen aan de slag op de Schans en zij hebben die in één dag keurig gehooit.

Na de barbecue met biologisch vlees van het Bolhuis was het tijd voor het avondprogramma. Marijke van Westelfolk leerde ons drie bekende folkdansen aan, waarvan er één zelfs door haar werd voorzien van een aangepast tekst. Daarna konden de voeten van de vloer bij het concert van Westelbalfolk. Wie na een dag werken en een avond folk dansen nog niet moe was, had gelegenheid genoeg om tijdens de set van Blue Stroke de benen los te gooien. Hun prachtig gebrachte covers van blues- en rocknummers spraken iedereen wel aan. Tussen beide sets in werden we nog getrakteerd op een traditioneel oriëntaals lied, begeleid op handtrom, door één van de begeleiders van het JNM-kamp. Een onverwachte bonus die zeer in de smaak viel.

We kijken dus terug op een editie met veel sfeer en gezelligheid, verbroedering met de JNM, en waarin veel werk werd verzet. Hartelijk dank aan de dames van de kookploeg, aan Davy en Hans van de ploeg van Molenstede die hielpen bij de voorbereidingen, aan de ploegleiders en aan alle deelnemers van een heerlijke Werkfolk.

Natuurpunt Scherpenheuvel-Zichem Activiteiten najaar 2019

Zondag 1 september

Ravotten met de Witte

In samenwerking met de gemeente Scherpenheuvel-Zichem. Zijn jullie klaar voor een reis in de tijd? Kom dan op zondag 1 september naar Huize Ernest Claes, waar je kan deelnemen aan talloze activiteiten op kindermaat. **'Ravotten met de Witte'** is een tijdmachine die werd in elkaar geknutseld door de stad Scherpenheuvel-Zichem, Natuurpunt en de plaatselijke gidsenbond.

Afspraak: 13u00 tot 18u00

Huize Ernest Claes, Ernest Claesstraat 152, Zichem

Info: marc.mostien@gmail.com

Zaterdag 14 september

Beheerwerkdag Voortberg

Afspraak: 13u00 tot 17u00, samenkomen aan de Schutstal van Testelt, Wijngaardstraat net voorbij nr. 74, Testelt

Info: Steven Onzea, 0497 43 96 02

Zaterdag 5 oktober

In de voetsporen van Wannes Raps, nachtwandeling met spannende vertellingen

Door duistere bossen en schimmige moerassen wandelen we Wannes Raps achterna. Een avontuur gekruid met Zichemse legendes en natuur uit de Demerbroeken.

Afspraak: vanaf 19u30

Huize Ernest Claes, Ernest Claesstraat 152, Zichem

Inschrijven: verplicht

Info: Geert Moris, 0494 87 95 28

Avond in de Demerbroeken. Foto Vilda © Yves Adams

Zaterdag 12 oktober

Beheerwerkdag Messelbroek

Afspraak: 13u00 tot 17u00

samenkomen aan kerk, Kerkendijk, Messelbroek

Info: johan.wouters@natuurpunt.be

Zaterdag 9 november

Beheerwerkdag Catselt

Afspraak: 13u00 tot 17u00

parking restaurant Katsenberg, Stalstraat 42, Molenstede

Info: boudewijn.laeveren@gmail.com

Zondag 6 oktober 2019, Tielt-Winge

Bomenwandeling in het Hagelands Bos

Bomenwandeling in het voormalige gemeentebos op de Houwaartseberg en in het Tienbunderbos, tezamen het Hagelands Bos genoemd, i.k.v. **De week van het bos**.

We stappen een 8-tal km en bespreken de mogelijkheden van bosbeheer en bosvorming in het licht van de bodemgesteldheid, de ligging (noord- of zuidflank van de heuvel) en de beschikbare historische informatie (wat groeide er hier vroeger...).

Afspraak: 14u00, aan het geboortebos van Tielt-Winge, kruispunt Wijngaardstraat met Bergweideweg en Houwaartsebergweg in Houwaart/Tielt-Winge

Contact: Ewald Van Dyck, 0495 77 37 91

en gevlekte orchis sieren ons stukje blauwgrasland en de naburige beekoevers.

Dit voorjaar ontvingen we een 65-tal wandelaars op onze voorjaarswandeling. De bevoegde schepenen verkenden mee ons gebied en we kwamen tot een opbouwende dialoog. Dit najaar organiseren we samen met onze vrienden van het Hagelands Bos vlakbij een bomenwandeling (zie hierboven). We hopen ons nieuwverworven bos op de Houwaartse berg (24 ha) onderdeel van het Hagelands bos ook volgend voorjaar tijdens de 'Walk for Nature' in de kijker te zetten.

Cursus Natuurgids Schulensbroek

Vanaf 7 september 2019

Helaas kon de cursus natuurgids in Diest niet doorgaan vanwege te weinig belangstelling. Maar de collega's van het Schulensbroek willen toch nog een nieuwe poging wagen. Voor geïnteresseerden die graag hun kennis over de natuur willen verdiepen en verbreden om daarna deze kennis door te geven tijdens activiteiten of geleide wandelingen start er op zaterdag 7 september een cursus Natuurgids. De cursus gaat steeds door op zaterdagvoormiddag en duurt tot de zomer van 2020.

Meer informatie over de cursus: <https://www.natuurpunt.be/agenda/cursus-natuurgids-schulensbroek-lummen-35022>

Wandeling

samen met afdeling Tessenderlo

Natuurpunt Diest, 15 september 2019

Op zondag 15 september is het weer tijd voor onze gezamenlijke activiteit met de buurafdeling van Tessenderlo. Het ene jaar komen zij op bezoek in Diest, het jaar erop ontvangen zij ons en tonen ons hun werking. Dit jaar mogen we weer op bezoek gaan in Tessenderlo. Zij organiseren een landschapswandeling door de Vleugt in Schaffen over terreinen die zij in beheer hebben. De wandeling is ongeveer 7 km en loopt door een gebied dat voor veel mensen uit de buurt onbekend terrein is. Een prachtige kans dus om dit gebied onder deskundige leiding te ontdekken.

De wandeling vertrekt om 14 uur aan de Kapel in Vleugt, Rothstraat in Schaffen. Deelname is gratis.

Verslag Vlinderkursus Natuurpunt Lubbeek

Natuurpunt Lubbeek organiseerde dit jaar een cursus dagvlinders, bestaande uit 2 theorielessen en 3 praktijklessen. Aansluitend werd er nog een infoavond en drie bijkomende vlinderuitstappen georganiseerd.

Joeri Cortens warmde de volgeboekte cursus (25 personen) op, om daarna met volle goesting het veld in te duiken. We richtten ons voornamelijk op deelgebied Pellenberg met het Koebos, het park van kliniek UZ Pellenberg en het oude stort als aangrenzende vlinderrijke biotopen.

De cursus vond plaats in het voorjaar. Ondanks de lage vlinderstand werden telkens zowat alle te verwachten soorten waargenomen. Ook eitjes en rupsen van o.a. oranjetipje werden na actieve zoektochten op de waardplanten ontdekt. Dat de herkenning van een vlinder, ook al is het een toegankelijke soortengroep, niet altijd evident is, bleek meermaals in het veld. Ook een gids kan al eens de mist ingaan en al zeker bij die vermaledijde koolwitjes: klein of groot of toch klein geaderd of misschien zelfs een scheefbloemwitje, niet evident. Het blijft een oefening om naar details en vleugelpatronen te kijken. Ook het verschil tussen boomblauwtje, bruin blauwtje en

Gehakelde aurelia. Foto Bert Derveaux

icarusblauwtje werd in het veld uitvoerig bediscussieerd en bleek dan toch geen onoverkomelijke breinbreker te zijn.

Aansluitend en om ook de zomersoorten mee te pikken volgden uitstappen in de Hagelandse vallei en in het Walenbos. Beide uitstappen waren een schot in de roos. In het Walenbos troffen we ondanks de wat koele ochtend, na het eerste streepje zon tientallen keizersmantels en kleine ijsvogelvlinders aan.

TRAGE WEGEN wandeling

ZO 27.10.19

St-Jozefscollege
Bekafaan 65
3200 AARSCHOT

EEN ORGANISATIE VAN

7-12-18-28 KM

CRAZY KIDS FOTOZOEKTOCHT ft. POKEMON

INITIATIE GEOCACHING

HONDENWANDELING

TRAGE WEG

START PUNT BIJ
ENDE 17u

* 2,5 OVLWISSELEN

* 1,5 GONDEN - 1,5 EN LEDEN NIET NIET

my-team

TOM

DECIME

my-team

TOM

Trage Wegen Wandeling

Zondag 27 oktober 2019, Aarschot

Op zondag 27 oktober 2019 organiseert Natuurpunt Aarschot haar tweede 'Trage Wegen Wandeling'. Het is algemeen bekend dat er zich vele wandelpareltjes onder deze paden bevinden, dus bereid je voor op een prachtig Hagelands wandeldecor. Het aanbod werd bovendien gevoelig uitgebreid, en spreekt nu een nog groter publiek aan. Je kan niet alleen kiezen tussen 4 verschillende afstanden (7-12-18 en 28 km), maar de trouwe viervoeters zijn ook meer dan welkom op de hondenwandeling (12 km) die o.a. langs een recent geopende hondenloopweide passeert. De kids komen aan hun trekken op de "Crazy Kids Fotozoektocht ft. Pokemon" (aparte toer van 5 km in en rond het stadscentrum) en kunnen geïnteresseerden tijdens het wandelen van een initiatie 'Geocaching' genieten (7 km) of een leuke quiz oplossen. Voor de twee langste afstanden is een uitgebreide bevoorradingspost voorzien.

Start en aankomst in het Sint-Jozefscollege, gelegen aan de oever van de Demer, waar je kan genieten van een uitgebreid gamma lekkere hapjes en drankjes. De heel ruime stadsparking 'Demervallei' ligt vlakbij. Het startuur is vrij te kiezen vanaf 8u00, aankomst uiterlijk om 17u00. Voor de liefhebbers is er een gemeenschappelijke start van de hondenwandeling om 10u00 mogelijk. De wandeling wordt mee ondersteund door Wandelsport Vlaanderen VZW, en er is een unieke stempel voor het wandelboekje voorzien.

Afspraak: vanaf 8u00 tot 17u00, Sint-Jozefscollege, Bekafaan 65, Aarschot
Deelnameprijs: kinderen -12, leden Natuurpunt en WSVL leden: € 1,50 -
niet-leden betalen € 2,50

Paddenstoelenwandeling

Natuurpunt Herent, zondag 6 oktober 2019

Kennismaken met paddenstoelen in al hun kleuren en vormen.

Het kunnen onderscheiden van de verschillende onderdelen van een paddenstoel.

Wat is een boleet, een amaniet, een zwam,... dit alles kan je tijdens de paddenstoelenwandeling ontdekken.
Met een extra activiteit voor kinderen.

Afspraak: 14u30 aan het bollenpark, Bosstraat, Bertem (buurt Bertemboszaal)

Info: Magda Cool, magdacoolbe@yahoo.com, 0498 33 87 67

Cursus 'Leren kijken naar vogels'

Overijse, 26 november tot 14 december 2019

Vogels... wie kijkt er niet gefascineerd toe wanneer hun leven zich voor het raam afspeelt? Kool- of pimpelmezen die ondersteboven van een vetbol smullen, een merel die een bad neemt in een waterplas, de groene specht die op zoek naar insecten over het gazon hopt,... het is steeds een plezier even de tijd te nemen om ervan te genieten.

Ook aan de waterkant, in het bos, in de wei en op de hei valt er heel wat vogelplezier te beleven. Al is dat net een tikkeltje moeilijker dan vanuit de huiskamer. Maar voor wie graag de natuur beleeft, is het des te bevredigender.

Voor zij die hun natuurervaringen willen afkruiden met wat meer vogelkennis, is er nu de cursus '**Leren kijken naar vogels**'.

Starten doen we met een algemene inleiding op vogels. Wie zijn ze, wat doen ze en vooral, wat drijft hen?

Daarna bespreken we een aantal hulpmiddelen zoals de veldgids, verrekijkers e.d.

In het belangrijkste onderdeel leren we vogels herkennen. Geen waslijst aan portretten van vogelsoorten, maar technieken om vogels van elkaar te kunnen onderscheiden. Door de nadruk te leggen op veldkenmerken ontwikkelt de cursist oog voor detail. Dit stelt hem in staat om op het terrein heel wat nieuwe soorten te ontdekken zoals zal blijken tijdens de afsluitende excursie.

Tot slot komt ook het aantrekken van vogels in de tuin aan bod. Zo kunnen de aangeleerde technieken verfijnd worden daar waar de fascinatie voor onze inheemse vogelfauna begon... aan het keukenraam!

Een heggemus... gefotografeerd door het keukenraam! Foto Trixie Nagels

Wanneer:

Dinsdag 26 november 2019 van 19u30 tot 22u30

Dinsdag 3 december 2019 van 19u30 tot 22u30

Dinsdag 10 december 2019 van 19u30 tot 22u30

Zaterdag 14 december 2019 van 9u00 tot 12u00

Afspraakplaats: GC De Bosuil (vergaderzaal 4),
Witherendreef 1, Overijse

Lesgever: Koen Leysen

Prijs: leden Natuurpunt: € 40, niet-leden: € 45

Inschrijven: www.natuurpunt.be/Druivenstreek

Natuurgebied Zwarte bos: Europese topnatuur wordt gefaseerd gemaaid

Pieter Abts

Zwarte bos, gefaseerde bloei: een zegen voor insecten. Foto's Jules Robijns

Zwarte bos is een klein natuurgebied gelegen in de Molenbeekvallei te Bierbeek. De hooilanden vormden vroeger een gemene weide. Vandaag zijn ze nog steeds eigendom van de gemeente Bierbeek. In de jaren 1980 bij de eerste 'Plant een boom' acties werd 90 % van deze hooilanden bebost. Sinds 1996 voert Natuurpunt t.h.v. het laatste graslandrelict doelgericht natuurherstel uit, en met succes.

In het kader van Life Hageland werd het oude hooiland hersteld in zijn definitieve vorm. Grote delen bos werden daarbij behouden, terwijl de centrale gemene weide aan openheid won. De resultaten spreken voor zich: soorten als gele zegge, zeegroene zegge, vlogge, moerasstrepzaad, padderus, karwijselie, brede orchis, levendbarende hagedis en das keerden terug of kenden een ferme uitbreiding.

Al van bij de start koos Natuurpunt Velpe-Mene voor gefaseerd maaibeheer in functie van soorten, ontginning en bodemkwetsbaarheid. Omdat beelden meer zeggen dan woorden bracht Kevin Feytons de maaibeurt van 2019 in beeld (zie foto hieronder), een ideale evaluatie van het Life-project!

Het gefaseerd maaibeheer verloopt als volgt:

1. een vroege maaibeurt in de recent opengemaakte zones,
2. een maaibeurt i.s.m. een lokale landbouwer op de drogere delen met uitsparing van bloemenrijke zones en
3. de klassieke maaibeurt in augustus i.s.m. het beheerteam

De vrijwilligers, de professionele medewerkers en de beheerploeg verdienen hier een dikke pluim.

Zwarte bos, gefaseerd maaibeheer. Foto Kevin Feytons

Zomerwerkdagen 2019 natuurbeheer Velpe-Mene

juni-september 2019

In de periode van 2 juni tot 27 juli werden 8 zaterdag afdelingswerkdagen gehouden. Met een ploegje vrijwilligers tussen 8 en 22 deelnemers werd er veel werk verzet.

Door de hitte waren sommige werkdagen extra zwaar. Maar telkens kon de klus geklaard worden behalve in Weterbeek waar we tijd of deelnemers te kort kwamen en we het werk tijdens de week hebben moeten afmaken.

We doen bij deze een oproep aan geïnteresseerden om de ploeg vrijwillig natuurbeheer te vervoegen. Graag versterking met mensen die op de werkdagen een dagdeel willen komen meehelpen.

Zaterdag, 7 september 2019 vanaf 9u00 tot 17u00

Werkdag Rosdel, Hoegaarden

Hooilandbeheer Kaubergbroek en Meiveld

Afspraak: Kaubergbroek en Meiveld, Nerm, Hoegaarden

GPS-coördinaten: 50°46'12.0"N 4°51'15.3"E

Info: Hugo Abts, 0476 77 70 37, natuurlpunt@velpe-mene.be

Zondag 15 september 2019 vanaf 9u00 tot 13u00

Werkdag Zijpveld in Kleinbeekvallei, Kuntich. Opslag wilgen afzetten

Afspraak: begin van de Klottenbergstraat t.h.v. Leuvenseleaan,

Kuntich. Parkeren kan beperkt aan Leuvenseleaan, ofwel aan het gebied zelf in de Zijpstraat

Info: Robin Guelinckx, 0476 53 05 37, robin.guelinckx@inbo.be

Wie kan en wil de
handen al eens uit de
mouwen steken?
Van harte welkom!

Werkdag Zwarte bos: na de hitte, de regen. Foto Esther Buysmans

Werkdag Snoekengracht. Foto Hugo Abts

Werkdag Mene-Jordaan, Molenstraat. Foto Hugo Abts

Werkdag Rozendaalbeekvallei.

André Roelants is al natuurbeheerder in onze natuurgebieden sedert 1976. Foto Hugo Abts

Werkdag Aardgat. Foto Hugo Abts

Op naar robuuste natuur in Ruilverkaveling Willebringen Uitvoering goedgekeurd ruilverkavelingsplan

Zondag 8 september 2019 - Focusactiviteit

Van de Kop van Koutenveld naar de Snoekengracht

Aan de rand van Verrijk ligt een prachtig open akkergebied: 'Koutenveld'. Hier liggen grote kansen voor de uitbouw van een samenhangend natuurgebied dat de hellende flanken en de kop van Koutenveld, via de vallei van de Vondelbeek, verbindt met het complex van de Snoekengracht en de Velpevallei, het oudste beheerde natuurreervaat in Oost-Brabant.

Het goedgekeurd structuurplan van de ruilverkaveling Willebringen is het uitvoeringsplan van de ruilverkaveling Willebringen. Door Natuurpunt Velpe-Mene wordt al sinds het begin van de start van het ruilverkavelingsproces aangedrongen om maximaal onverharde landwegen en kasseiwegen te behouden. Finaal is in het structuurplan opgenomen dat van de 40 km landwegen binnen de ruilverkaveling er circa 10 km verhard worden als betonwegen van 3 m breedte, 10 km worden 2-strokenbeton van 2 x 1 m brede betonstroken en 1 m onverhard daartussenin, 10 km wegen met grindverharding en 10 km wegen die als onverharde landweg blijven behouden.

Bij de uitvoering van de strokenwegen werden door de ruilverkaveling plots de betonstroken van 2 x 1 m beton opgetrokken tot 2 x 1,2 m met een vermindering van de tussenstrook tot amper 60 cm. Hiertegen hebben we met succes bezwaar aangetekend en finaal werden de 2-strokenwegen uitgevoerd met een breedte van 2 x 1,1 m beton en daartussen een onverharde strook van 1 m breedte.

In het Koutenveld blijven een aantal landwegen onverhard. In het structuurplan is ook voorzien dat op de valleiflanken nieuwe natuur komt. Het potentieel om uit te groeien tot een hoogwaardig natuurgebied op deze flanken is er.

Het gebied Snoekengracht-Vondelbeek-Kop van Koutenveld is in dit structuurplan en in het MilieuEffectenRapport (MER) aangeduid voor natuurontwikkeling van bijkomende natuur samen met het complex van de vallei van Mene-Jordaan-Willebringenbos-Pertseveld (Willebringen, Meldert, Hoksem), het complex Zegelberg-Wijbroek-Menevallei (Kumtich en Oorbeek), Molensteen-Velpevallei-Hazenberg (Opvelp en Neervelp), het Aardgat (Tienen) en Meldertbos-Moeras van Keulen-Molenbeek. Samen goed voor 129 ha.

Op zondag 8 september gaan we vanuit de pastorie van Verrijk op verkenning en op zoek naar de toekomst van deze natuur. Oude relict en herkenningspunten in het landschap zullen ons gidsen: holle wegen,

akkers vol keien, met een mix van grondsoorten..., een variatie die de basis moet vormen voor die nieuwe natuur. We dromen weg in het landschap van de toekomst met wilde orchideeën, dassen en klauwier... Kortom een landschap vol biodiversiteit en mogelijkheden voor natuurbeleving.

Een droom? Ja, maar ook een reële mogelijkheid als we samen kunnen waarmaken wat opgenomen is in het goedgekeurd structuurplan van de ruilverkaveling.

In het zaaltje van Pastorie Sint-Lucia is een kleine tentoonstellingsstand en gelegenheid om na te praten bij een glaasje.

Deze activiteit maakt deel uit van een drieluik:

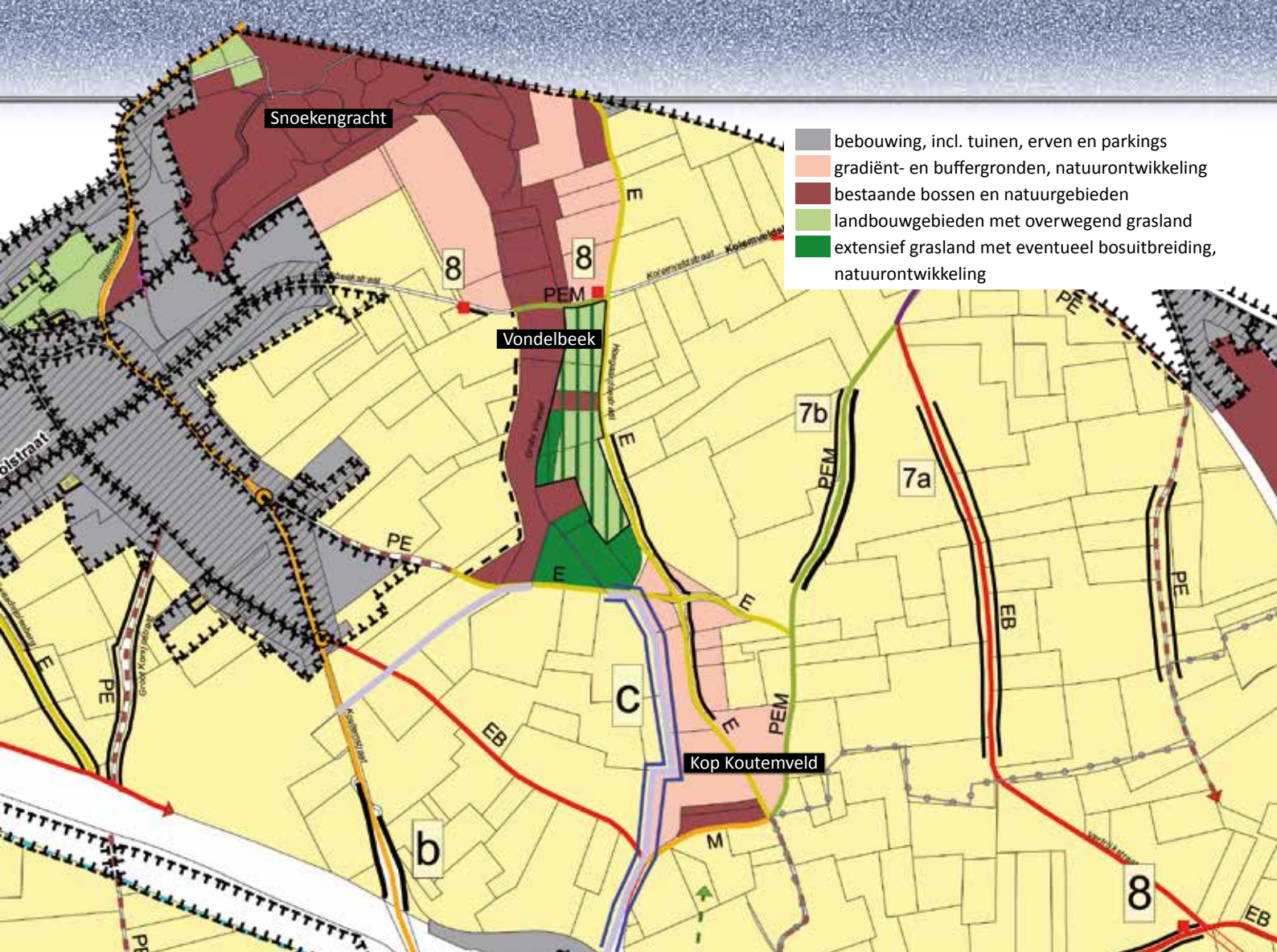
- op zondag 16 juni verkenden we **Hoksem en de kansen voor natuur op het Pertseveld** en
- op zondag 25 augustus was er de fietstocht: **Op het einde van de wereld rechtsaf** waar we de kasseien in de ruilverkaveling en de natuurontwikkeling in de Velpevallei verkenden.

Afspraak: pastorie bijgebouw, Verrijk. Geleide wandelingen: vertrek om 14u00 en 14u30

Info: Walter Troost, 0487 47 85 26, walter.troost@gmail.com

Koutenveld Boutersem: toekomstbeeld met orchideeën (hondskruid) en margrietten. Foto Hugo Abts

In het projectgebied Snoekengracht-Vondelbeek-Kop van Koutemveld zijn er enorme mogelijkheden om net zoals hier in het perceel 'De Galg' in Mene-Jordaan via natuurontwikkeling tot versterking van de biodiversiteit en de uitbouw van robuuste natuur te komen. Foto Jules Robijns

Maandag, 9 september 2019 - Vormingsavond

Obsmap, obsidentify en waarnemingen.be voor gevorderden, Bierbeek

Karwijselie met soldaatjes. Foto Jules Robijns

Deze opleiding is bedoeld voor wie het systeem al gebruikt en nog wil bijleren. Ook voor wie zelf graag anderen op weg wil helpen met waarnemingen.be en/of mobiel invoeren. Natuurpunt Velpe-Mene, kern Bierbeek organiseert in samenwerking met Natuurpunt Studie en Natuurpunt CVN een gevorderde vorming voor het gebruik van waarnemingen.be en de mobiele apps zoals ObsMapp en iObs.

Je krijgt een korte inleiding over de achtergrond van het systeem en een overzicht van de verschillende mogelijkheden:

- Waarnemingen raadplegen per gebied en per soort,
- alerts instellen,
- het maken van verschillende types grafieken en lijsten, enz.

We gaan ook in op streeplijsten en het nut daarvan.

Verder krijg je een blik achter de schermen met onder meer gebiedenbeheer, het instellen van vervagingen en de validatieprocedure.

Meer dan de helft van alle waarnemingen met een smartphone wordt ingevoerd via de gratis apps ObsMapp en iObs. Daarom gaan we in het tweede gedeelte van de avond in op de vele toepassingen van de mobiele apps Obsmapp en iObs.

Je mag je smartphone meebrengen, maar dat is niet vereist.

Lesgever: Koen Leysen

Afspraak: 19u30 tot 22u00 in zaal 4, CC De Borre, Speelpleinstraat, Bierbeek

Deelname en inschrijven: gratis voor actieve vrijwilligers. Max 30 personen.

Online inschrijven: www.velpe-mene.be/waarnemingenbe

Info: Esther Buysmans, 0475 33 51 70, esther.buysmans@telenet.be

Zondag 15 september - Focusactiviteit

Een magische dag in de natuur, Vissenaken (Tienen)

Groen sprookje in en rond natuur.huis De Gors met tal van activiteiten: ambachtenstandjes, schminkstand, vertelhoek, vegetarische eetstand met het Gorskoekje en de Gorscroque van An Koekepan, stiltewandeling in de voormiddag, groepsactiviteiten in de namiddag...

Afspraak: vanaf 10u00 tot 18u00, Natuur.huis De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken

Info: Magda Roosbeek, magda@stage-power.com en Guido Martens, 016 82 27 76, giedomar@gmail.com

Natuur en magie. Foto Luc Nagels

Zondag, 29 september 2019 - Erfgoed focusactiviteit

Rondom de Meerenloop, op de grens tussen Bierbeek en Haasrode

Moemmedel in Meerdaalwoud. Foto Ernst Gülcher

Menselijk ingrijpen maakt dat natuur en erfgoed klitten als kaardebol aan wandelkieren. Deze zeer gevarieerde wandeling toont velerlei aspecten van erfgoed en toont eveneens de samenhang. Cultuur (van kunst tot landbouw) als drager van het erfgoed is op vele plaatsen waar te nemen. Het Meerdaalwoud droeg er toe bij dat het erfgoed eeuwenlang bewaard bleef. Dat en de verhalen die er bij horen tijdens een wandeling van ruim 6 km, langs en op de grenzen van de 2 gemeenten vertellen over gesloten depressies, monumentale bomen, paus Urbanus, bronamfitheaters, Arenberg, vinca minor of handelsroutes naar Jodoigne. Het zijn onvermoede aspecten van ons erfgoed, de culturele sporen in ons unieke natuurlandschap. Met Joost Tresignie en Margriet Vos. De wandeling is niet geschikt voor buggy's.

Afspraak: 14u00 tot 17u00, vertrek CC De Borre, Speelpleinstraat 10, Bierbeek (Bovenparking)

Info: Margriet Vos, 016 46 04 78, margriet.vos@gmail.com

Zaterdag 12 oktober 2019

Nacht van de Duisternis, Bierbeek

Natuurpunt Velpe-Mene organiseert samen met de gemeente Bierbeek een sterren- en uilenwandeling waarbij je volop kan genieten van de duisternis.

We wandelen langs Brise Tout en de Moemmedel.

Op het plateau aan de rand van het bos is een stop voorzien met mogelijkheid tot een drankje. Daar zullen een reeks gespecialiseerde sterrenkijkers staan en kan je onder deskundige begeleiding van Joost Verheyden van VvS Capella naar de nachtelijke sterrenhemel kijken.

Vergeet geen warme kledij en stevig schoeisel aan te trekken en breng eventueel een verrekijker mee. Deze spannende tocht is geschikt voor alle leeftijden, in het bijzonder voor ouders met kinderen. Iedereen is uiteraard van harte welkom, maar groepen schrijven op voorhand in.

Afspraak: 20u00, Brise Tout, Sint-Joris Weert straat 1, Bierbeek

Info: Esther Buysmans, 0475 33 51 70, esther.buysmans@telenet.be

Zondag 13 oktober 2019

Proeven van de herfst, Glabbeek

Proevertjeswandeling met vruchten uit het najaar in onze gebieden in Attenrode-Wever. Tijdens deze landschapswandeling langs reservaten van Natuurpunt besteden we vooral aandacht aan geuren, smaken en aroma's die de natuur ons te bieden heeft. Lekker natuurlijk en natuurlijk lekker!

Afspraak: 14u00 tot 17u00, hoek Heirbaan-Butschovestraat, Wever

Info: Peter Collaerts, 0477 37 04 50, peter.collaerts@scarlet.be

Proevertjeswandeling. Foto Luc Nagels

Zondag 19 oktober 2019

Op zoek naar paddenstoelen

Wandeling Meldertbos, Meldert (Hoegaarden)

Tijdens de week van het bos organiseert Natuurpunt Tienen traditiegetrouw een paddenstoelenwandeling voor jong en oud.

Wat heeft een vlieg met een zwam te maken en een eekhoortje met brood? Het antwoord is: het zijn allebei paddenstoelen. En dit zijn er nog maar twee, we zullen tijdens deze paddenstoelenwandeling in Meldertbos nog veel meer paddenstoelen tegen komen.

De herfst is het jaargetijde om paddenstoelen eens goed te bekijken. Paddenstoelen zijn er in alle mogelijke vormen, kleuren en soms ook geuren.

Afspraak: 14u00 tot 17u00, Sint-Ermelindiskerk, Sint-Ermelindisstraat, Meldert (Hoegaarden)

Gidsen: Paul en Diane De Cort-Tilkin

Info: Ann Cornelis, 0476 60 69 03, ann-cornelis@skynet.be

Vliegenzwam. Foto Rik Convents

Alle activiteiten van Natuurpunt Velpe-Mene:
www.velpe-mene.be

Op naar robuuste natuur

Uitvoering goedgekeurd ruilverkavelingsplan Willebringen

Boutersem, zondag 8 september 2019

zie p. 20-21

*Zegelberg met dagzomend Gobertange gesteente: minder
interessant voor landbouw, ideaal voor natuurontwikkeling.
Foto Jules Robijns*